

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG337/2026
din 24.06.2026

**pentru aprobarea Regulamentului-cadru
privind integritatea academică în instituțiile
de învățământ superior**

Publicat : 25.06.2026 în MONITORUL OFICIAL Nr. 277-279 art. 340 Data intrării în vigoare

În temeiul art. 107¹ alin. (7) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul-cadru privind integritatea academică în instituțiile de învățământ superior (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.
3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU Alexandru MUNTEANU

Contrasemnează:

Ministrul educației

și cercetării Dan Perciun

Nr. 337. Chișinău, 24 iunie 2026.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr.337/2026

REGULAMENT-CADRU

privind integritatea academică în instituțiile de învățământ superior

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul-cadru privind integritatea academică în instituțiile de învățământ superior (denumit în continuare *Regulament-cadru*) stabilește cadrul general și standardele minime obligatorii referitoare la principiile integrității academice, responsabilitățile instituțiilor de învățământ superior și ale membrilor comunității academice, măsurile de prevenire a abaterilor de integritate academică, mecanismele instituționale de asigurare a integrității academice, procedurile de sesizare, constatare, examinare și soluționare a cazurilor de abatere de integritate academică, sancțiunile aplicabile, cerințele privind originalitatea lucrărilor academice, raportarea și monitorizarea respectării normelor de integritate academică, precum și procedurile de retragere, revocare și anulare a diplomelor și a titlurilor obținute cu încălcarea acestor norme.

2. Prevederile Regulamentului-cadru se aplică tuturor programelor de studii superioare și activităților de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică desfășurate în cadrul instituțiilor de învățământ superior, indiferent de forma de organizare și de sursa de finanțare. Regulamentul-cadru este obligatoriu pentru studenții de la ciclurile de studii superioare de licență, de master și de doctorat, precum și pentru personalul didactic, didactic auxiliar, științifico-didactic, științific și de conducere al instituțiilor de învățământ superior.

3. Prezentul Regulament-cadru stabilește nivelul minim obligatoriu al standardelor de integritate academică aplicabile în învățământul superior. Instituțiile de învățământ superior pot adopta reguli interne suplimentare, cu respectarea prevederilor prezentului Regulament-cadru și ale cadrului normativ.

4. În sensul prezentului Regulament-cadru, următoarele noțiuni principale semnifică:

abatere de integritate academică - orice acțiune sau omisiune săvârșită cu încălcarea normelor de integritate academică în cadrul activităților de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare sau creație artistică;

autoplăgiat - reutilizarea substanțială a unor lucrări proprii anterioare, publicate sau evaluate, fără menționarea explicită a acestora, în scopul obținerii unei noi evaluări academice sau al dobândirii unor beneficii academice suplimentare. Caracterul substanțial al reutilizării se apreciază de către Comisia de etică, în funcție de importanța compartimentelor reutilizate (rezultate, concluzii, discuții) și de proporția textului reprodus;

comisie de etică - organ colegial independent constituit în cadrul instituției de învățământ superior, responsabil de examinarea și soluționarea cazurilor de abateri de integritate academică, în condițiile cadrului normativ și ale regulamentelor instituționale;

conflict de interese în mediul academic - situație în care interesele personale, profesionale, familiale, patrimoniale sau de altă natură ale unei persoane pot afecta ori pot fi percepute ca afectând imparțialitatea proceselor academice, inclusiv predarea, învățarea, evaluarea, promovarea, recrutarea, îndrumarea, validarea rezultatelor academice sau examinarea a sesizărilor;

ghostwriting/redactare prin terți - elaborare integrală sau substanțială a unei lucrări academice de către o altă persoană și prezentarea acesteia ca fiind proprie, indiferent de

modalitatea de obținere. Noțiunea include cumpărarea, comandarea, oferta de vânzare, vânzarea sau punerea la dispoziție a lucrărilor academice pentru utilizare frauduloasă în procesul de evaluare sau pentru obținerea de diplome și titluri;

falsificarea datelor - manipulare, modificare, selectare tendențioasă, omitere intenționată sau inventare a datelor de cercetare ori a rezultatelor acestora, în scopul susținerii unei ipoteze, al denaturării concluziilor sau al inducerii în eroare. Noțiunea include și fabricarea datelor, constând în inventarea unor date sau rezultate care nu au fost obținute prin activități reale de cercetare;

fraudă la evaluare - orice acțiune prin care se denaturează procesul de evaluare academică, inclusiv colaborarea nepermisă, substituirea persoanei, utilizarea materialelor sau a dispozitivelor nepermise, comunicarea neautorizată în timpul evaluării ori orice altă conduită prin care se obține sau se încearcă obținerea unui avantaj academic necuvenit;

integritate academică - ansamblu de principii, de norme și de conduite bazate pe onestitate, responsabilitate, corectitudine, echitate, încredere și respect pentru proprietatea intelectuală, care asigură autenticitatea, credibilitatea și calitatea activităților de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică;

instrumente digitale de verificare a originalității - programe și aplicații utilizate de instituțiile de învățământ superior pentru identificarea similitudinilor dintre lucrările academice și sursele existente, în scopul sprijinirii evaluării originalității lucrărilor;

lucrare academică - produs intelectual realizat în cadrul procesului de învățământ superior sau al activităților de cercetare, inovare ori creație artistică în învățământul superior, inclusiv eseuri, analize, prezentări, proiecte, teze de an, lucrări de absolvire, teze/proiecte de licență, de master, teze de doctorat, articole științifice, rapoarte, portofolii sau alte produse academice similare;

originalitate - caracter propriu și autentic al unei lucrări academice, rezultat din activitatea intelectuală personală a autorului, cu respectarea normelor de citare, atribuire și recunoaștere a surselor utilizate;

plagiat - prezentare, totală sau parțială, a unei/unor opere, idei, expresii, structuri, rezultate, date, texte, imagini, produse artistice sau alte creații intelectuale aparținând altei persoane ca fiind proprii, fără indicarea corespunzătoare a sursei;

raport de similitudine - document tehnic generat în urma verificării unei lucrări academice prin instrumente digitale, care indică segmente similare și sursele potențiale identificate și are caracter orientativ, urmând a fi analizat în mod calitativ de către persoanele competente;

utilizarea neautorizată a inteligenței artificiale - folosirea instrumentelor de inteligență artificială generativă, cu încălcarea regulilor aplicabile ori fără declararea utilizării acestora, atunci când această utilizare substituie contribuția intelectuală proprie, conduce la plagiat, falsificarea datelor, fraudă la evaluare sau la alte practici incompatibile cu normele de integritate academică.

5. Integritatea academică se întemeiază pe următoarele principii fundamentale:

5.1. *legalitate* - respectarea normelor de integritate academică conform prevederilor Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, ale prezentului Regulament-cadru și ale altor acte normative aplicabile;

5.2. *originalitate și onestitate intelectuală* - activitatea academică este rezultatul contribuției intelectuale proprii, realizată cu respectarea adevărului științific, a standardelor profesionale și a normelor de etică academică;

5.3. *citare adecvată și respect pentru proprietatea intelectuală* - contribuțiile intelectuale ale altor persoane se recunosc în mod clar, complet și verificabil;

5.4. *echitate și imparțialitate* - evaluarea, examinarea sesizărilor și aplicarea măsurilor se realizează în mod obiectiv, fără favoritism, discriminare sau alte influențe nelegitime;

5.5. *transparență* - normele, criteriile, procedurile și deciziile privind integritatea academică se formulează și se comunică într-o manieră clară, accesibilă și verificabilă, cu respectarea limitelor prevăzute de lege;

5.6. *responsabilitate individuală și instituțională* - asumarea răspunderii pentru propria conduită de către fiecare membru al comunității academice și asigurarea de către instituția de învățământ superior a mecanismelor necesare pentru prevenirea, examinarea și sancționarea abaterilor de integritate academică;

5.7. *proporționalitate* - aplicarea măsurilor și a sancțiunilor în funcție de gravitatea faptei, de circumstanțele concrete, de intenția, de impactul produs și de existența unor abateri anterioare similare;

5.8. *dreptul la apărare și prezumția de bună-credință* - garantarea dreptului persoanei vizate de a fi informată cu privire la faptele imputate, de a prezenta explicații și probe și de a contesta decizia adoptată, în condițiile legii, beneficiind de prezumția de bună-credință până la stabilirea contrariului;

5.9. *confidențialitate și protecția datelor* - examinarea cazurilor de abatere de integritate academică se realizează cu respectarea confidențialității și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

II. ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ

ȘI RESPONSABILITĂȚILE

ÎN DOMENIUL INTEGRITĂȚII ACADEMICE

6. Asigurarea integrității academice reprezintă o responsabilitate instituțională și individuală comună, exercitată potrivit competențelor fiecărui membru al comunității universitare implicat în activitățile de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică.

7. Instituția de învățământ superior are obligația de a adopta și a actualiza cadrul instituțional privind integritatea academică, de a institui și a asigura funcționarea mecanismelor prevăzute de prezentul Regulament-cadru, precum și de a aloca resursele administrative, tehnice și organizatorice necesare pentru aplicarea acestuia.

8. Senatul instituției de învățământ superior aprobă regulamentele instituționale necesare pentru aplicarea prezentului Regulament-cadru și monitorizează implementarea politicilor și mecanismelor instituționale privind asigurarea integrității academice.

9. Rectorul garantează respectarea obligațiilor instituției de învățământ superior în domeniul integrității academice, funcționarea efectivă a mecanismelor prevăzute de prezentul Regulament-cadru și executarea măsurilor și a deciziilor adoptate în condițiile acestuia și ale regulamentelor instituționale, asigurând integritatea instituțională prin cultivarea, controlul și consolidarea integrității profesionale a personalului, precum și aplicarea principiului toleranței zero față de abaterile de integritate academică.

10. Decanul, în calitate de conducător al facultății, și, după caz, consiliul facultății asigură aplicarea normelor de integritate academică în cadrul programelor de studii superioare de licență și de master, al activităților organizate în cadrul facultății, precum și monitorizează respectarea cerințelor de elaborare, evaluare și de susținere a lucrărilor academice. În cazul existenței unor indicii temeinice privind săvârșirea unor abateri de integritate academică, aceștia sesizează organele de drept, în condițiile legii.

11. Conducătorul de teză/proiect/lucrare de finalizare a studiilor integrate sau, după caz, coordonatorul academic (doctorat) are următoarele obligații:

11.1. să informeze studenții cu privire la standardele de integritate academică aplicabile lucrării coordonate;

11.2. să asigure ghidarea procesului de elaborare a lucrării astfel încât să fie respectate cerințele privind originalitatea, citarea, utilizarea corectă a surselor și, după caz, regulile privind utilizarea instrumentelor digitale și a inteligenței artificiale;

11.3. să solicite remedieri atunci când constată nereguli privind redactarea, citarea, utilizarea surselor, a datelor sau a altor materiale;

11.4. să sesizeze conducerea facultății/instituției de învățământ superior și, după caz, Comisia de etică atunci când există indicii privind plagiatul, falsificarea datelor, fenomenul de *ghostwriting* ori alte abateri de integritate academică;

11.5. să îndeplinească și alte obligații prevăzute de cadrul normativ.

12. Evaluatorii și membrii comisiilor de examinare, evaluare, susținere, contestare, concurs, promovare sau ai altor comisii cu atribuții academice au următoarele obligații:

12.1. să aplice criteriile de evaluare în mod obiectiv, uniform și transparent;

12.2. să acționeze în mod independent, imparțial și confidențial;

12.3. să declare existența conflictului de interese în mediul academic ori a oricărei

alte împrejurări care le-ar putea afecta obiectivitatea;

12.4. să nu participe la examinarea, evaluarea sau deliberarea în cazurile în care se află în conflict de interese în mediul academic ori într-o situație de incompatibilitate;

12.5. să respecte criteriile și procedurile aplicabile activității desfășurate;

12.6. să sesizeze conducerea facultății/instituției și, după caz, Comisia de etică atunci când identifică indicii privind o posibilă abatere de integritate academică;

12.7. să îndeplinească și alte obligații prevăzute de cadrul normativ.

13. Cadrele didactice, științifico-didactice și științifice au următoarele obligații:

13.1. să respecte normele de integritate academică în toate activitățile de predare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică;

13.2. să comunice studenților cerințele privind originalitatea lucrărilor, regulile de citare, limitele colaborării permise și condițiile de utilizare a instrumentelor digitale și a inteligenței artificiale;

13.3. să elaboreze itemii/subiectele/tematica examenelor și să administreze evaluările în condiții care reduc riscul de fraudă academică și permit verificarea reală a rezultatelor învățării și cercetării;

13.4. să nu tolereze și să nu favorizeze practici incompatibile cu integritatea academică;

13.5. să sesizeze conducerea facultății/instituției și, după caz, Comisia de etică atunci când constată indicii privind săvârșirea unor abateri de integritate academică;

13.6. să îndeplinească și alte obligații prevăzute de cadrul normativ.

14. Studenții de la programele de studii superioare de licență, de master și de doctorat (ciclurile I, II și III) au următoarele obligații:

14.1. să cunoască și să respecte normele de integritate academică aplicabile programului de studii și activităților în care sunt implicați;

14.2. să elaboreze și să prezinte lucrări academice originale, întemeiate pe propria contribuție intelectuală, cu indicarea corectă și completă a surselor utilizate;

14.3. să aplice regulile instituționale privind colaborarea permisă și utilizarea instrumentelor digitale și a inteligenței artificiale, excluzând orice forme de plagiat, autoplăgiat, *ghostwriting*, fraudă la evaluare, falsificare a datelor sau alte practici incompatibile cu integritatea academică;

14.4. să coopereze cu structurile competente în cadrul procedurilor de examinare a cazurilor de abateri de integritate academică, cu respectarea drepturilor procedurale prevăzute de lege;

14.5. să sesizeze conducerea facultății/instituției și, după caz, Comisia de etică atunci când constată indicii privind săvârșirea unor abateri de integritate academică;

14.6. să îndeplinească și alte obligații prevăzute de cadrul normativ.

III. ACTIVITĂȚI DE PREVENIRE A ABATERILOR

DE INTEGRITATE ACADEMICĂ

15. Scopul activităților de prevenire a abaterilor de integritate academică constă în consolidarea unei culturi instituționale fundamentate pe respectarea normelor de etică și responsabilitate, prin dezvoltarea competențelor necesare pentru prevenirea și evitarea practicilor neconforme, precum și prin reducerea riscurilor de încălcare a normelor de integritate academică.

16. Activitățile de prevenire a abaterilor de integritate academică sunt parte componentă a documentelor de politici și de planificare instituțională și se realizează în mod continuu, sistematic și adaptat specificului activităților de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică.

17. Instituțiile de învățământ superior organizează și desfășoară activități de prevenire a abaterilor de integritate academică, care includ:

17.1. instruirea obligatorie a studenților din anul I în domeniul integrității academice, promovarea acestui modul de formare constituind o condiție pentru admiterea la prima sesiune de examinare;

17.2. dezvoltarea competențelor de scriere academică, de etică și de cultură profesională prin introducerea cursurilor separate sau prin integrarea acestor tematici în conținutul unităților de curs/disciplinelor/modulelor de specialitate;

17.3. formarea profesională continuă a personalului didactic, didactic auxiliar, științifico-didactic, științific și de conducere privind prevenirea, identificarea și gestionarea abaterilor de integritate academică;

17.4. elaborarea, actualizarea și aplicarea ghidurilor metodologice privind redactarea academică, citarea și utilizarea corectă a surselor, inclusiv în activitatea de cercetare;

17.5. desfășurarea campaniilor de informare, de sensibilizare și de promovare a culturii integrității academice, a responsabilității și a onestității intelectuale;

17.6. implementarea altor măsuri menite să asigure cunoașterea, promovarea și respectarea normelor de integritate academică de către membrii comunității academice.

18. Instituția de învățământ superior adoptă și aplică un cod de etică și integritate, elaborat în baza codului-cadru aprobat de Ministerul Educației și Cercetării. Codul de etică și integritate este obligatoriu pentru toți membrii comunității academice și se aplică în cadrul activităților de predare, învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică.

19. Instituția de învățământ superior asigură accesul public la codul de etică și

integritate, la ghidurile metodologice esențiale și la regulile privind integritatea academică, inclusiv la cele referitoare la utilizarea instrumentelor digitale și a sistemelor bazate pe inteligență artificială.

20. Instituțiile de învățământ superior asigură integrarea conținuturilor privind etica și integritatea academică, inclusiv etica cercetării, în cadrul programelor de studii superioare de licență și de master, precum și, după caz, al programelor de studii superioare de doctorat, precum și în alte activități de formare academică.

21. Instituția de învățământ superior adoptă și aplică măsuri de prevenire a utilizării neautorizate a instrumentelor de inteligență artificială generativă în activitățile de învățare, evaluare, cercetare, inovare și creație artistică, stabilind reguli clare privind utilizarea acestor tehnologii și asigurând instruirea periodică a studenților, personalului didactic, didactic auxiliar, științifico-didactic, științific și de conducere cu privire la condițiile de utilizare permisă, riscurile, limitele și obligațiile de declarare aferente.

22. Instituția de învățământ superior adoptă și aplică măsuri de prevenire a favoritismului și a altor forme de afectare a imparțialității proceselor academice, care includ, fără a se limita la:

22.1. elaborarea, implementarea și aplicarea reglementărilor referitoare la prevenirea, declararea și gestionarea conflictelor de interese în mediul academic;

22.2. instituirea comisiilor de evaluare, de examinare și de contestare, formate din persoane care întrunesc cerințele de imparțialitate și independență și care nu se află în situații de conflict de interese în mediul academic;

22.3. interdicția participării la activități de evaluare, examinare, contestare, promovare, recrutare sau de soluționare a sesizărilor a persoanelor aflate în situații de conflict de interese în mediul academic;

22.4. promovarea unei culturi instituționale bazate pe integritate, merit, competență, performanță și tratament egal.

23. Instituția de învățământ superior asigură transparența, obiectivitatea și verificabilitatea proceselor de evaluare academică prin:

23.1. publicarea criteriilor și a subiectelor de evaluare în termene rezonabile înainte de desfășurarea concursurilor, a examinărilor, a susținerilor sau a altor forme de evaluare;

23.2. comunicarea clară a cerințelor de elaborare a lucrărilor academice, inclusiv a limitelor colaborării permise și a regulilor privind utilizarea instrumentelor digitale și a inteligenței artificiale;

23.3. utilizarea instrumentelor digitale de verificare a originalității lucrărilor academice, în condițiile prezentului Regulament-cadru și ale cadrului normativ aplicabil;

23.4. implementarea mecanismelor de evaluare etapizată și de susținere intermediară a lucrărilor de finalizare a studiilor, pentru monitorizarea progresului autentic și prevenirea

fenomenului de *ghostwriting*;

23.5. comunicarea rezultatelor evaluării și, după caz, a motivării deciziilor într-o formă accesibilă, transparentă și verificabilă.

IV. MECANISME INSTITUȚIONALE DE ASIGURARE

A INTEGRITĂȚII ACADEMICE

24. Instituția de învățământ superior asigură respectarea principiilor și normelor de integritate academică prin mecanisme instituționale interne, prevăzute de prezentul Regulament-cadru, de Carta universitară, de Codul de etică și integritate și de regulamentele instituționale adoptate pentru aplicarea acestora.

25. Mecanismele instituționale de asigurare a integrității academice includ cel puțin:

25.1. constituirea și funcționarea unei comisii de etică independente;

25.2. stabilirea cadrului normativ instituțional privind sesizarea, examinarea și soluționarea cazurilor de abateri de integritate academică;

25.3. desemnarea unui secretariat tehnic, care asigură suportul administrativ necesar pentru funcționarea mecanismelor instituționale de integritate academică;

25.4. asigurarea evidenței, trasabilității și arhivării cazurilor examinate.

26. Comisia de etică este organul colegial independent responsabil de examinarea și soluționarea cazurilor de abateri de integritate academică în condițiile prezentului Regulament-cadru și ale regulamentelor instituționale.

27. Comisia de etică se constituie ca structură permanentă a instituției de învățământ superior și își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, independenței, imparțialității, confidențialității, proporționalității și respectării dreptului la apărare.

28. Comisia de etică este constituită dintr-un număr impar de membri, dar nu mai puțin de 5, desemnați în condițiile regulamentului instituțional, printr-o procedură transparentă care asigură respectarea criteriilor de competență profesională, integritate, reputație academică, independență și imparțialitate. Calitatea de membru al Comisiei de etică este incompatibilă cu funcția de rector, prorector, decan sau de membru al Consiliului de dezvoltare strategică instituțională al instituției de învățământ superior.

29. Regulamentul instituțional stabilește componența Comisiei de etică, durata mandatului membrilor, condițiile de desemnare și de încetare a mandatului, precum și modul de înlocuire a membrilor, cu respectarea principiului stabilității componenței.

30. Membrii Comisiei de etică au obligația de a declara, înainte de examinarea fiecărui caz, existența oricărei situații de conflict de interese în mediul academic sau a oricărei alte incompatibilități care le-ar putea afecta imparțialitatea.

31. Membrul Comisiei de etică aflat în conflict de interese în mediul academic, în

incompatibilitate sau într-o situație care poate genera în mod rezonabil îndoieli cu privire la imparțialitatea sa este obligat să se abțină de la participarea la examinarea, deliberarea și adoptarea deciziei în cauza respectivă.

32. Persoana vizată de sesizare sau, după caz, persoana care a formulat sesizarea poate solicita recuzarea unui membru al Comisiei de etică, în condițiile și potrivit procedurii prevăzute de regulamentul instituțional.

33. Regulamentul instituțional stabilește procedura de declarare a conflictului de interese în mediul academic, de abținere și de recuzare, precum și modul de înlocuire a membrului care nu poate participa la examinarea cauzei.

34. Comisia de etică examinează cazurile în ședințe deliberative, dacă la acestea participă majoritatea membrilor în funcție, fără a include membrii aflați în situații de conflict de interese în mediul academic, incompatibilitate sau recuzare.

35. Deciziile Comisiei de etică se adoptă cu votul majorității membrilor participanți la ședință, dacă regulamentul instituțional nu stabilește o majoritate mai mare pentru anumite categorii de cazuri, cu respectarea prezentului Regulament-cadru.

36. În vederea examinării unor cazuri complexe, Comisia de etică poate solicita puncte de vedere, expertize sau opinii de specialitate din partea unor experți interni sau externi instituției. Experții invitați au rol consultativ și nu participă la adoptarea deciziei.

37. Secretariatul tehnic nu are rol decizional și exercită, în principal, următoarele atribuții:

37.1. înregistrează sesizările și asigură evidența acestora;

37.2. verifică îndeplinirea cerințelor formale ale sesizării, fără a se pronunța asupra fondului acestora;

37.3. monitorizează respectarea termenelor procedurale;

37.4. asigură comunicarea procedurală cu persoanele implicate;

37.5. gestionează arhivarea și securitatea dosarelor;

37.6. asigură suportul administrativ necesar pentru activitatea Comisiei de etică.

38. Instituția de învățământ superior asigură existența unor proceduri accesibile, clare, transparente și funcționale pentru sesizarea posibilelor abateri de integritate academică și informează comunitatea academică cu privire la modalitatea de depunere și de examinare a sesizărilor.

39. Procedurile de sesizare și de examinare a cazurilor de abateri de integritate academică garantează confidențialitatea persoanelor implicate, protecția identității persoanelor care formulează sesizări, în condițiile legii, precum și respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

40. Instituția de învățământ superior ține un registru intern al cazurilor de abateri de integritate academică, în format care să asigure trasabilitatea, securitatea informației și respectarea regimului juridic al datelor cu caracter personal. Registrul conține informații privind data înregistrării sesizării, obiectul acesteia, stadiul examinării și soluția adoptată, precum și alte informații relevante, cu respectarea cerințelor de confidențialitate.

V. SESIZAREA ȘI EXAMINAREA CAZURILOR

DE ABATERI DE INTEGRITATE ACADEMICĂ

41. Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza instituția de învățământ superior cu privire la o posibilă abatere de integritate academică, în condițiile prezentului Regulament-cadru și ale regulamentelor instituționale.

42. Sesizarea se depune în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, și conține:

42.1. datele de identificare ale persoanei care formulează sesizarea, cu excepția sesizărilor anonime admisibile potrivit pct. 43;

42.2. descrierea faptelor și a circumstanțelor relevante care constituie obiectul sesizării;

42.3. indicarea persoanei vizate, dacă aceasta este cunoscută;

42.4. indicarea lucrării, evaluării, activității academice ori a altui fapt sau act care constituie obiectul sesizării;

42.5. probele disponibile sau indicarea surselor de probă, după caz.

43. Sesizarea anonimă este admisibilă dacă conține informații clare, concrete și verificabile, conform criteriilor stabilite la subpct. 42.2-42.5, care indică încălcări ale legii sau manifestări de corupție în cadrul instituției. Comisia de etică verifică întrunirea acestor condiții și decide asupra inițierii examinării preliminare a cazului. Sesizările anonime care nu întrunesc condițiile prevăzute nu se soluționează pe fond.

44. Sunt respinse ca inadmisibile, prin decizie motivată, la etapa examinării preliminare:

44.1. sesizările repetitive, care nu prezintă informații sau probe noi relevante;

44.2. sesizările care conțin un limbaj necenzurat sau ofensator;

44.3. sesizările neîntemeiate;

44.4. sesizările care nu se referă la sfera integrității academice.

45. Sesizarea se înregistrează în ziua primirii de către secretariatul tehnic, care verifică îndeplinirea cerințelor formale, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

46. Examinarea preliminară a sesizării se realizează de către Comisia de etică în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării și are ca obiect verificarea:

46.1. competenței instituției de învățământ superior;

46.2. faptelor sesizate sub aspectul încălcării normelor de integritate academică;

46.3. existenței unui minim de date și indicii care justifică examinarea pe fond, conform criteriilor stabilite la subpct. 42.2-42.5;

46.4. inexistenței unui motiv de inadmisibilitate prevăzut de prezentul Regulament-cadru.

47. În urma examinării preliminare, Comisia de etică adoptă una dintre următoarele soluții:

47.1. declară sesizarea admisibilă și dispune inițierea examinării pe fond;

47.2. solicită completarea sesizării, atunci când deficiențele constatate pot fi remediate;

47.3. respinge motivat sesizarea ca inadmisibilă.

48. În cazul declarării admisibilității sesizării, persoana vizată este informată în scris, în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei de admisibilitate, cu privire la:

48.1. obiectul sesizării;

48.2. faptele imputate;

48.3. principalele probe existente la acel moment;

48.4. drepturile sale procedurale;

48.5. termenul și modalitatea de prezentare a explicațiilor și a probelor.

49. Persoana vizată de sesizare beneficiază, pe tot parcursul procedurii de examinare, de următoarele drepturi:

49.1. să fie informată în mod complet cu privire la obiectul sesizării și la faptele care îi sunt imputate;

49.2. să aibă acces la materialele dosarului, în condițiile legii și cu respectarea confidențialității;

49.3. să fie audiată și să prezinte explicații, obiecții și probe în apărarea sa;

49.4. să fie asistată, la alegerea sa, de un avocat sau de o altă persoană de încredere. Persoana care acordă asistență poate formula observații și poate prezenta argumente și probe, fără a substitui atribuțiile Comisiei de etică;

49.5. să primească o decizie motivată și să exercite căile de contestare prevăzute de prezentul Regulament-cadru și de reglementările instituționale.

50. Examinarea pe fond a sesizării se finalizează în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data declarării admisibilității. În cazuri justificate de complexitatea cauzei, termenul poate fi prelungit o singură dată, prin decizie motivată, cu cel mult 15 zile lucrătoare, prin votul majorității membrilor Comisiei de etică. Decizia de prelungire a termenului de examinare se comunică persoanei vizate și, după caz, persoanei care a formulat sesizarea.

51. În cadrul examinării pe fond, Comisia de etică administrează probele necesare pentru stabilirea situației de fapt și poate solicita documente, explicații, puncte de vedere, expertize academice și orice alte informații relevante, obținute în mod legal.

52. La examinarea cazurilor de abateri de integritate academică pot fi utilizate în calitate de probe:

52.1. lucrări academice, inclusiv în variante intermediare și finale;

52.2. rapoarte de similitudine;

52.3. metadate, istoricul versiunilor și alte date tehnice relevante;

52.4. declarații scrise sau verbale ale persoanelor implicate;

52.5. expertize sau opinii academice de specialitate;

52.6. corespondență relevantă, inclusiv comunicări electronice;

52.7. date din platforme educaționale, sisteme informatice instituționale și alte surse relevante.

53. Probele se apreciază în mod obiectiv, după intima convingere a membrilor Comisiei de etică, prin coroborare, în raport cu relevanța, credibilitatea, suficiența și concordanța acestora. Constatarea unei abateri de integritate academică se bazează pe evaluarea unor probe pertinente, suficiente și concordante, care permit stabilirea faptelor și formularea unei concluzii motivate cu privire la existența abaterii de integritate academică.

54. Rapoartele de similitudine, instrumentele digitale și rezultatele generate de sistemele automatizate sau de inteligența artificială au caracter orientativ și pot servi ca suport pentru analiza academică în procesul de examinare a cauzei. Constatarea unei abateri de integritate academică nu se poate întemeia exclusiv pe rezultatele generate de aceste instrumente, fiind obligatorie efectuarea unei evaluări calitative de către Comisia de etică.

55. Comisia de etică examinează cauza cu respectarea principiului contradictorialității și poate audia persoana vizată, persoana care a formulat sesizarea și orice alte persoane ale căror explicații sunt relevante pentru soluționarea cazului.

56. Persoana vizată este convocată la audiere cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de

data stabilită, printr-o comunicare în care sunt indicate data, ora, locul sau, după caz, modalitatea desfășurării audierii, precum și obiectul acesteia.

57. Neprezentarea nejustificată a persoanei legal convocate la audiere nu împiedică examinarea cauzei, dacă se constată că dreptul la apărare a fost efectiv respectat.

58. În urma examinării cauzei, Comisia de etică adoptă o decizie motivată, care cuprinde:

58.1. descrierea faptelor examinate;

58.2. probele analizate și modul de apreciere a acestora;

58.3. constatările Comisiei de etică și încadrarea faptei;

58.4. argumentele pentru admiterea sau respingerea sesizării;

58.5. după caz, măsura sau sancțiunea aplicabilă potrivit prezentului Regulament-cadru și regulamentelor instituționale;

58.6. organul și termenul de contestare.

59. Deciziile Comisiei de etică se aprobă în mod colegial, cu votul majorității membrilor acesteia. Membrii Comisiei de etică prezenți în ședință și care nu se află în conflict de interese în mediul academic nu au dreptul să se abțină de la vot. Membrul care nu este de acord cu decizia majorității semnează decizia și este în drept să expună în scris opinie separată. Decizia Comisiei de etică se comunică persoanei vizate și, după caz, persoanei care a formulat sesizarea, în termen de 5 zile lucrătoare de la data adoptării, cu respectarea cerințelor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal.

60. În cazul în care probele administrate nu permit constatarea existenței unei abateri de integritate academică, Comisia de etică dispune respingerea motivată a sesizării.

VI. ORIGINALITATEA LUCRĂRILOR ACADEMICE

ȘI UTILIZAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE

ȘI A INTELIGENȚEI ARTIFICIALE

61. Orice lucrare academică prezentată spre evaluare, susținere, publicare, validare sau recunoaștere în cadrul instituției de învățământ superior trebuie să respecte cerințele de originalitate, onestitate intelectuală, citare adecvată și recunoaștere corectă a contribuțiilor altor persoane.

62. Autorul unei lucrări academice are obligația să își asume, în condițiile stabilite de instituția de învățământ superior, contribuția personală la lucrare și respectarea normelor de integritate academică.

63. Se interzice prezentarea ca fiind proprie a unei/unor lucrări, idei, structuri, date, imagini, texte, rezultate ori a altor contribuții intelectuale aparținând altei persoane,

precum și prezentarea ca fiind proprie a unei lucrări realizate integral sau substanțial de către o altă persoană ori generată prin mijloace neautorizate.

64. Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, a suportului tehnic extern, a aplicațiilor de redactare automată, a resurselor digitale sau a altor forme de asistență este permisă doar în condițiile stabilite de instituția de învățământ superior și cu respectarea obligației de declarare, atunci când utilizarea acestora este relevantă pentru evaluarea caracterului original al lucrării. Aceste instrumente nu pot substitui contribuția intelectuală proprie a autorului și nu pot justifica prezentarea ca originale a unor conținuturi generate, preluate sau reformulate în mod incompatibil cu normele de integritate academică.

65. Lucrările de absolvire, tezele/proiectele de licență, de master și tezele de doctorat sunt supuse verificării obligatorii a originalității prin instrumente digitale înainte de susținere. Instituțiile de învățământ superior pot supune verificării originalității și alte categorii de lucrări academice și utilizează, în acest scop, instrumente digitale în condițiile prezentului Regulament-cadru și ale cadrului normativ aplicabil.

66. În scopul prevenirii plagiatului și al asigurării integrității academice, instituțiile de învățământ superior pot include lucrările academice în baze de date dedicate, interne sau externe, cu acces controlat, cu respectarea drepturilor de autor și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Includerea lucrărilor în asemenea baze de date are exclusiv scop academic și de asigurare a integrității academice.

67. Studenții de la programele de studii superioare de licență, de master și de doctorat, precum și alte persoane, autorii lucrărilor academice sunt informați în prealabil cu privire la:

67.1. verificarea lucrărilor prin instrumente digitale de verificare a originalității;

67.2. includerea lucrărilor în baze de date dedicate;

67.3. scopul, condițiile și durata stocării;

67.4. regulile instituționale privind utilizarea instrumentelor digitale și a instrumentelor de inteligență artificială în activitatea academică.

68. Informarea studenților cu privire la normele de integritate academică, drepturile și obligațiile ce le revin, precum și la procedurile aplicabile în cazul constatării unor abateri se realizează prin regulamente instituționale, ghiduri, suporturi informaționale publicate pe site-ul web oficial al instituției sau prin alte mijloace accesibile și verificabile.

69. Evaluarea originalității unei lucrări academice se realizează în mod contextual, calitativ și diferențiat, cu raportare la natura conținutului evaluat, la nivelul de studii și la specificul domeniului academic.

70. În procesul de evaluare a originalității și a similitudinii se iau în considerare, după caz:

70.1. tipul/structura lucrării/tezei/proiectului, inclusiv distincția dintre introducere,

fundamentarea științifică/aplicabilitatea practică, metodologia cercetării, rezultatele cercetării, analiza și interpretarea datelor, concluziile și propunerile formulate;

70.2. ciclul de studii superioare la care se raportează lucrarea academică;

70.3. specificul disciplinar și practicile academice proprii domeniului;

70.4. calitatea citării, a reformulării și a integrării surselor în discursul propriu al autorului;

70.5. caracterul teoretic, aplicativ, experimental, artistic sau tehnic al lucrării academice.

71. Instituțiile de învățământ superior pot stabili, prin regulamente interne, criterii și indicatori orientativi pentru evaluarea originalității lucrărilor academice, adaptați domeniilor cu particularități specifice, cu respectarea standardelor minime prevăzute de cadrul normativ aplicabil.

72. La evaluarea originalității lucrărilor academice nu sunt permise:

72.1. stabilirea unor praguri procentuale care să producă, prin efect propriu, constatarea unei abateri de integritate academică;

72.2. constatarea unei încălcări a integrității academice exclusiv pe baza detectării utilizării inteligenței artificiale;

72.3. aplicarea unei sancțiuni distincte pentru utilizarea inteligenței artificiale, în lipsa unei încălcări concrete a normelor de integritate academică.

73. În cazul în care, în urma verificării originalității unei lucrări, se constată erori materiale, omisiuni de citare sau deficiențe de tehnică a redactării academice admise fără intenția vădită de fraudare, instituția de învățământ superior dispune măsuri academice de remediere, fără inițierea procedurii de examinare a unei abateri de integritate academică. Măsurile academice de remediere se stabilesc în conformitate cu reglementările interne ale instituției de învățământ superior și pot consta în:

73.1. completarea sau corectarea citărilor și clarificarea surselor bibliografice utilizate;

73.2. refacerea parțială a lucrării într-un termen stabilit;

73.3. reluarea procesului de verificare a originalității lucrării după remedierea deficiențelor constatate.

VII. CLASIFICAREA ABATERILOR DE INTEGRITATE ACADEMICĂ

74. În funcție de gravitatea lor, abaterile de integritate academică se clasifică în abateri minore, abateri medii și abateri grave.

75. Gravitatea unei abateri de integritate academică se apreciază în raport cu

ansamblul circumstanțelor concrete ale cazului, avându-se în vedere, după caz, următoarele criterii:

75.1. natura faptei și norma de integritate academică încălcată;

75.2. caracterul intenționat al conduitei sau, după caz, gradul de neglijență manifestat;

75.3. amploarea și ponderea elementelor preluate, falsificate, fabricate, omise sau utilizate neautorizat;

75.4. existența sau inexistența unui avantaj academic necuvenit obținut ori urmărit;

75.5. caracterul izolat sau repetat al conduitei;

75.6. impactul asupra corectitudinii evaluării, asupra credibilității rezultatelor academice sau asupra integrității procesului de cercetare, inovare ori creație artistică;

75.7. nivelul de studii, natura activității academice și importanța lucrării sau a evaluării în cadrul căreia a fost săvârșită fapta;

75.8. existența unor măsuri de disimulare, inducere în eroare sau împiedicare a stabilirii situației de fapt;

75.9. conduita persoanei după constatarea neregulii, inclusiv gradul de cooperare în vederea clarificării situației și, după caz, remedierea benevolă a unor deficiențe remediabile.

76. Sunt considerate, de regulă, abateri minore acele încălcări ale normelor de integritate academică care au un caracter izolat, de gravitate redusă, sunt remediabile și nu afectează în mod substanțial corectitudinea evaluării ori credibilitatea rezultatului academic. Pot fi calificate, după caz, drept abateri minore:

76.1. omisiuni punctuale de citare sau erori de referențiere care nu afectează în mod substanțial caracterul original al lucrării;

76.2. parafrazări necorespunzătoare sau utilizarea defectuoasă a tehnicilor de redactare academică, în lipsa unor elemente care să indice intenția de fraudare;

76.3. nedeclararea completă a utilizării unor instrumente digitale sau a unor forme de asistență permise, dacă aceasta nu a influențat în mod semnificativ rezultatul evaluării;

76.4. alte nereguli remediabile, determinate în principal de necunoașterea standardelor academice ori de neglijență ușoară.

77. Sunt considerate, de regulă, abateri medii încălcările normelor de integritate academică care depășesc nivelul unor deficiențe remediabile, afectează în mod relevant corectitudinea lucrării sau a evaluării și indică o conduită incompatibilă cu standardele academice, fără a întruni elementele unei abateri grave. Pot fi calificate, după caz, drept abateri medii:

77.1. preluarea unor pasaje, idei, structuri ori rezultate fără indicarea corespunzătoare a sursei, într-o măsură care afectează în mod relevant originalitatea lucrării, fără a echivala cu preluarea totală sau substanțială a acesteia;

77.2. reluarea neautorizată a unor lucrări proprii anterioare, în scopul obținerii unei noi evaluări academice, atunci când această conduită afectează relevanța rezultatului prezentat;

77.3. colaborarea nepermisă la elaborarea unei lucrări sau în cadrul unei evaluări, atunci când nu sunt întrunite elementele unei fraude grave;

77.4. utilizarea neautorizată a inteligenței artificiale sau a altor forme de asistență externă, atunci când aceasta influențează în mod relevant rezultatul academic prezentat;

77.5. prezentarea inexactă, selectivă sau incompletă a unor date, surse sau rezultate, într-o manieră care afectează concluziile lucrării;

77.6. repetarea unor abateri minore ori săvârșirea unei noi abateri după aplicarea unor măsuri educative.

78. Sunt considerate, de regulă, abateri grave acele încălcări ale normelor de integritate academică săvârșite cu intenție sau având un impact major asupra autenticității lucrării, asupra corectitudinii evaluării, asupra credibilității cercetării ori asupra încrederii publice în actul academic. Pot fi calificate, după caz, drept abateri grave:

78.1. plagiatul total sau substanțial (peste 80%) într-o lucrare academică, inclusiv într-o lucrare de absolvire, teză/proiect de licență, teză de master, teză de doctorat, publicație științifică sau alt produs academic de importanță echivalentă;

78.2. redactarea prin terți, cu scopul prezentării lucrării drept rezultat al propriei activități academice;

78.3. fabricarea ori falsificarea datelor, a rezultatelor, a documentelor, a surselor sau a altor elemente esențiale ale activității academice;

78.4. fraudă la evaluare prin substituirea persoanei, utilizarea organizată a unor mijloace nepermise, comunicarea frauduloasă sau alte acțiuni prin care se obține sau se urmărește obținerea unui avantaj academic necuvenit;

78.5. utilizarea neautorizată a inteligenței artificiale sau a altor mijloace externe într-o manieră care substituie în mod esențial contribuția intelectuală proprie și compromite autenticitatea lucrării sau a evaluării;

78.6. disimularea intenționată a unei abateri de integritate academică, distrugerea, alterarea sau ascunderea probelor relevante ori furnizarea cu bună știință a unor informații sau explicații false în cadrul procedurii de examinare;

78.7. săvârșirea repetată a unor abateri medii sau comiterea unei noi abateri de integritate academică după aplicarea unei sancțiuni pentru o abatere anterioară.

79. În cazul în care aceeași faptă prezintă elemente specifice mai multor categorii de gravitate, încadrarea acesteia se realizează potrivit categoriei corespunzătoare gradului de gravitate cel mai înalt, stabilit în urma evaluării de ansamblu a circumstanțelor cazului.

80. În cazul pluralității de fapte, gravitatea se apreciază prin raportare la ansamblul conduitei persoanei, fără a exclude calificarea distinctă a fiecărei fapte atunci când aceasta este necesară pentru individualizarea măsurii sau a sancțiunii. Delimitarea dintre abaterile medii și cel grave se realizează în funcție de impactul faptei asupra integrității academice și asupra autenticității lucrării, evaluat prin criterii obiective precum gradul de similitudine și proporția conținutului afectat.

VIII. REGIMUL SANȚIUNILOR ȘI MĂSURILOR

PRIVIND ABATERILE DE INTEGRITATE ACADEMICĂ

81. Încălcarea normelor de integritate academică atrage aplicarea unor măsuri educative, administrative sau disciplinare, după caz, în funcție de gravitatea faptei, statutul persoanei vizate, circumstanțele concrete ale cazului și de efectele produse ori urmărite.

82. Individualizarea măsurilor de remediere sau a sancțiunilor se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în capitolul VII, avându-se în vedere, în special, necesitatea restabilirii integrității procesului academic, prevenirea repetării conduitei, protejarea credibilității activității academice și de cercetare.

83. În cazul abaterilor minore se aplică, cu prioritate, măsuri educative, inclusiv una sau mai multe măsuri, inclusiv sancțiuni disciplinare:

83.1. avertisment scris;

83.2. obligarea la revizuirea integrală sau parțială a lucrării;

83.3. completarea citărilor, corectarea referințelor bibliografice sau clarificarea surselor utilizate;

83.4. reluarea procedurii de verificare a originalității după remedierea neregulilor constatate;

83.5. participarea obligatorie la activități de instruire sau consiliere privind integritatea academică;

83.6. alte măsuri academice de remediere prevăzute de regulamentele instituționale.

84. În cazul abaterilor medii săvârșite de studenți se aplică, după caz, una sau mai multe dintre următoarele măsuri ori sancțiuni:

84.1. anularea evaluării afectate, cu acordarea calificativului „respins”;

84.2. obligarea la revizuirea lucrării ori a activității academice evaluate;

84.3. neadmiterea lucrării la susținere până la remedierea deficiențelor constatate, în

condițiile prevăzute de regulamentele instituționale;

84.4. anularea dreptului de a susține lucrarea academică sau de a participa la evaluare în sesiunea curentă, în condițiile prevăzute de regulamentele instituționale;

84.5. alte măsuri academice proporționale cu gravitatea faptei, prevăzute de cadrul normativ și de regulamentele instituționale.

85. În cazul abaterilor grave săvârșite de studenți pot fi aplicate, după caz, una sau mai multe dintre următoarele sancțiuni:

85.1. anularea evaluării, a examenului, a probei ori a rezultatului academic obținut prin încălcarea normelor de integritate academică;

85.2. anularea lucrării de finalizare a studiilor ori a altei lucrări academice cu relevanță majoră pentru acordarea unui rezultat academic;

85.3. neadmiterea la susținerea lucrării de finalizare a studiilor sau excluderea acesteia din procedura de susținere;

85.4. exmatricularea, în condițiile cadrului normativ aplicabil și ale regulamentelor instituționale;

85.5. alte sancțiuni prevăzute expres de cadrul normativ și de regulamentele instituționale.

86. În cazul abaterilor de integritate academică săvârșite de personalul didactic, didactic auxiliar, științifico-didactic, științific și de conducere, conducătorii de teze, evaluatorii sau membrii comisiilor, pot fi aplicate, după caz, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

86.1. înlăturarea din comisia sau din procedura academică afectată;

86.2. retragerea temporară a calității de evaluator, de conducător de teză, de membru al unei comisii ori a dreptului de a participa la anumite proceduri academice, în condițiile prevăzute de regulamentele instituționale;

86.3. aplicarea unor sancțiuni disciplinare, în condițiile prevăzute de lege și de regulamentele instituționale;

86.4. alte măsuri prevăzute de cadrul normativ, proporționale cu gravitatea faptei și cu consecințele acesteia.

87. În cazul în care abaterea de integritate academică afectează validitatea unei evaluări, a unei susțineri, a unui concurs, a unei proceduri de promovare sau a unei alte proceduri academice, instituția de învățământ superior dispune, după caz, anularea sau reluarea procedurii afectate, în condițiile prevăzute de cadrul normativ.

88. În cazul constatării unor fapte privind cumpărarea, oferta de vânzare, vânzarea sau punerea la dispoziție a lucrărilor academice ori al existenței unor indicii rezonabile

privind săvârșirea unor fapte care pot atrage răspundere contravențională, civilă, disciplinară sau penală, instituția de învățământ superior sesizează autoritățile competente, în condițiile legii.

89. Pentru aceeași abatere se aplică măsura sau sancțiunea considerată necesară și proporțională.

90. Aplicarea măsurilor și a sancțiunilor se face prin decizie motivată, cu indicarea temeiului de fapt și de drept, a circumstanțelor reținute la individualizare și a modalității de contestare.

91. Nu pot fi aplicate sancțiuni sau măsuri care nu sunt prevăzute de cadrul normativ ori de regulamentele instituționale adoptate în temeiul prezentului Regulament-cadru.

92. Aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezentul capitol nu exclude adoptarea măsurilor privind retragerea ori anularea diplomelor, a titlurilor științifice și a titlurilor științifico-didactice, în condițiile prezentului Regulament-cadru.

IX. CONTESTAREA ȘI REVIZUIREA DECIZIILOR

93. Deciziile adoptate în temeiul prezentului Regulament-cadru pot fi contestate de persoana vizată și, după caz, de persoana care a formulat sesizarea, în măsura în care aceasta justifică un drept vătămat.

94. Contestația se formulează în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării deciziei. În cadrul procedurii de contestare a deciziilor urmează a fi aplicate exigențele Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018.

95. Contestația trebuie să cuprindă:

95.1. datele de identificare ale contestatorului;

95.2. indicarea deciziei contestate;

95.3. motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază contestația;

95.4. probele invocate sau, după caz, indicarea mijloacelor de probă;

95.5. semnătura contestatorului dacă legea sau regulamentul instituțional o impune.

96. Contestația se examinează de către o structură distinctă și imparțială, stabilită prin regulamentul instituțional, ai cărei membri nu au participat la examinarea, deliberarea sau adoptarea deciziei contestate.

97. În procedura de examinare a contestației se aplică, în mod corespunzător, garanțiile privind imparțialitatea, confidențialitatea, dreptul la apărare, conflictul de interese în mediul academic și protecția datelor cu caracter personal, prevăzute de prezentul Regulament-cadru.

98. Examinarea contestației se finalizează în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. În cazuri justificate prin complexitatea cauzei, termenul poate fi prelungit o singură dată, prin decizie motivată, cu cel mult 10 zile lucrătoare.

99. În cadrul procedurii de examinare a contestației, structura competentă este în drept:

99.1. să solicite dosarul cauzei și orice alte materiale relevante;

99.2. să solicite puncte de vedere și explicații suplimentare;

99.3. să audieze contestatorul și, după caz, alte persoane relevante;

99.4. să administreze probe suplimentare, în condițiile prevăzute de prezentul Regulament-cadru și de reglementările instituționale.

100. Depunerea contestației suspendă executarea sancțiunilor și a măsurilor care produc efecte academice sau disciplinare ireversibile până la soluționarea definitivă a contestației la nivel instituțional, cu excepția:

100.1. măsurilor administrative sau organizatorice necesare pentru asigurarea desfășurării corecte a unei evaluări, a unei susțineri ori a unei alte proceduri academice aflate în curs;

100.2. măsurilor de remediere, instruire ori refacere care nu aduc atingere drepturilor contestatorului și nu produc efecte academice sau disciplinare ireversibile. Prin „efecte ireversibile” se înțeleg acele măsuri sau sancțiuni care nu pot fi reparate prin admiterea contestației, precum exmatricularea, anularea definitivă a unei evaluări sau pierderea dreptului de a susține o lucrare.

101. În urma examinării contestației, structura competentă adoptă o decizie motivată prin care:

101.1. respinge contestația și menține decizia contestată;

101.2. admite total sau parțial contestația și modifică decizia contestată;

101.3. anulează decizia contestată și dispune reexaminarea cauzei de către structura competentă, cu respectarea indicațiilor obligatorii privind procedura. Trimiterea spre reexaminare este admisibilă o singură dată și numai în cazul existenței unei erori procedurale care nu poate fi remediată în cadrul examinării contestației;

101.4. anulează decizia contestată și dispune încetarea procedurii, atunci când constată existența unui motiv legal ori procedural care împiedică soluționarea pe fond.

102. Decizia asupra contestației se comunică contestatorului și, după caz, celorlalte persoane interesate, în termen de 5 zile lucrătoare de la data adoptării acesteia, cu respectarea cerințelor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal.

103. Examinarea contestației la nivel instituțional nu aduce atingere dreptului

persoanei interesate de a utiliza căile de atac prevăzute de legislație.

X. RETRAGEREA SAU ANULAREA DIPLOMELOR ȘI A TITLURILOR ȘTIINȚIFICE ȘI ȘTIINȚIFICO-DIDACTICE

104. Măsurile privind anularea unei diplome ori a unui titlu includ, după caz, retragerea actului administrativ individual prin care a fost acordat ori confirmat avantajul academic, precum și anularea efectelor academice și a înscrisurilor emise în temeiul acestuia, în condițiile legii.

105. Procedurile de retragere sau de anulare a diplomelor și a titlurilor științifice și științifico-didactice se desfășoară cu respectarea prevederilor prezentului Regulament-cadru, ale Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 și ale cadrului normativ special aplicabil fiecărei categorii de diplome sau titluri.

106. Diplomele de studii, titlurile științifice și științifico-didactice pot face obiectul măsurilor prevăzute de prezentul Regulament-cadru și după emiterea, confirmarea sau punerea lor în circuitul juridic, în condițiile și în limitele prevăzute de lege.

107. Anularea/retragerea unor diplome sau titluri poate fi dispusă atunci când se constată că diploma ori titlul a fost obținut prin plagiat, *ghostwriting*, falsificare sau fabricare a datelor, fraudă la evaluare, utilizare neautorizată a inteligenței artificiale într-o formă incompatibilă cu cerința contribuției intelectuale proprii sau prin alte abateri grave de la normele de integritate academică, care au influențat acordarea, emiterea sau confirmarea actului academic.

108. Procedura se inițiază din oficiu sau la sesizare, atunci când există indicii temeinice privind obținerea unei diplome ori a unui titlu prin încălcarea normelor de integritate academică.

109. În cadrul procedurii prevăzute de prezentul capitol se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile privind competența, conflictul de interese în mediul academic, administrarea probelor, audierea, motivarea, comunicarea, contestarea și revizuirea prevăzute de prezentul Regulament-cadru și de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

110. Decizia prin care se dispune o măsură prevăzută de prezentul capitol are caracterul unui act administrativ individual defavorabil și poate fi emisă numai după audierea persoanei vizate.

111. Persoana vizată beneficiază de toate garanțiile procedurale prevăzute de prezentul Regulament-cadru și de legislație, inclusiv dreptul la informare, accesul la dosar, prezentarea probelor, audierea și exercitarea căilor de contestare.

112. Retragerea sau anularea unei diplome/unui titlu se dispune de către instituția sau autoritatea competentă să emită actul respectiv.

113. În cazul diplomelor de studii superioare de licență și de master, procedura se

examinează de către instituția de învățământ superior emitentă, prin intermediul Comisiei de etică, și se aprobă de către senatul instituției.

114. În cazul titlului științific de doctor și al diplomei de doctor, instituția organizatoare a programului de studii superioare de doctorat examinează cauza și adoptă, în limitele competențelor sale, decizia motivată necesară. Dacă se constată existența temeiurilor pentru retragerea sau anularea titlului ori a diplomei, instituția înaintea Agenciei Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare materialele justificative și propunerea aferentă, în vederea dispunerii măsurilor ce se impun potrivit cadrului normativ.

115. În cazul titlului științific de doctor habilitat și al diplomei corespunzătoare, procedura se desfășoară cu implicarea instituției care a organizat programul de postdoctorat și a Agenciei Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, iar măsura finală se dispune de către autoritatea competentă, în condițiile prevăzute de Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, de Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004 și de metodologia aprobată de Guvern.

116. În cazul titlurilor științifico-didactice de conferențiar universitar și de profesor universitar, instituția de învățământ superior examinează cauza prin structurile sale competente, iar măsurile se dispun cu respectarea competențelor senatului instituției și ale Agenciei Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, în calitate de autoritate de confirmare, în condițiile cadrului normativ.

117. În cazul în care instituția de învățământ superior nu are competența de a dispune direct măsura finală privind diploma sau titlul, aceasta adoptă o decizie motivată de constatare și transmite autorității competente materialele relevante, împreună cu propunerea fundamentată privind măsura ce urmează a fi dispusă.

118. Decizia adoptată în temeiul prezentului capitol trebuie să cuprindă, pe lângă elementele prevăzute la pct. 58, informații privind:

118.1. identificarea exactă a diplomei, a titlului ori a actului administrativ individual vizat;

118.2. descrierea abaterii de integritate academică constatate și demonstrate factologic;

118.3. probele analizate și criteriile de evaluare a acestora;

118.4. analiza legăturii dintre abaterea constatată și acordarea, emiterea ori confirmarea actului academic;

118.5. temeiul juridic al măsurii dispuse;

118.6. descrierea succintă a procedurii administrative urmate, inclusiv investigațiile, probele, audierile și argumentele relevante prezentate de persoana vizată;

118.7. efectele juridice și academice ale măsurii dispuse;

118.8. calea și termenul de contestare.

119. Decizia se comunică persoanei vizate și, după caz, instituțiilor și autorităților competente, inclusiv Ministerului Educației și Cercetării și Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, în condițiile prevăzute de lege.

120. După rămânerea definitivă la nivel instituțional a deciziei sau, după caz, după emiterea actului de către autoritatea competentă, instituția de învățământ superior dispune măsurile necesare pentru executarea acesteia, inclusiv actualizarea registrelor și a evidențelor instituționale, retragerea sau anularea înscrișurilor aferente aflate în competența sa și informarea autorităților ori a structurilor competente implicate în emiterea, confirmarea, evidența sau recunoașterea actului academic.

XI. RAPORTAREA ȘI TRANSPARENȚA PUBLICĂ

PRIVIND INTEGRITATEA ACADEMICĂ

121. Instituțiile de învățământ superior elaborează anual un raport privind integritatea academică, care reflectă măsurile de prevenire adoptate, cazurile examinate anonimizate, soluțiile dispuse, sancțiunile aplicate, precum și acțiunile întreprinse sau planificate pentru consolidarea integrității academice la nivel instituțional.

122. Raportul anual prevăzut la pct. 121 se întocmește în baza informațiilor agregate furnizate de către structurile competente ale instituției de învățământ superior, inclusiv Comisia de etică, secretariatul și alte subdiviziuni relevante implicate în gestionarea cazurilor de integritate academică.

123. Rectorul asigură elaborarea și transmiterea raportului anual către Ministerul Educației și Cercetării, în condițiile stabilite de cadrul normativ. Senatul instituției de învățământ superior examinează raportul și, după caz, dispune măsuri pentru îmbunătățirea cadrului instituțional privind integritatea academică.

124. Raportul anual se transmite Ministerului Educației și Cercetării până la data de 31 martie a anului următor perioadei de raportare, dacă un alt termen nu este stabilit prin metodologia aprobată de către Ministerul Educației și Cercetării.

125. Raportul anual include informații agregate și anonimizate privind:

125.1. activitățile de prevenire, instruire și promovare a integrității academice, desfășurate la nivel instituțional;

125.2. numărul sesizărilor înregistrate și tipologia generală a acestora;

125.3. numărul sesizărilor declarate admisibile, respinse ori rămase nesoluționate la sfârșitul perioadei de raportare;

125.4. categoriile de abateri constatate și distribuția acestora în funcție de gravitate;

125.5. măsurile și sancțiunile aplicate;

125.6. numărul contestațiilor formulate și soluțiile adoptate în privința acestora;

125.7. cazurile în care au fost inițiate proceduri privind retragerea, revocarea sau anularea diplomelor ori a titlurilor;

125.8. principalele vulnerabilități instituționale identificate, precum și măsurile propuse sau implementate pentru remedierea acestora;

125.9. alte informații relevante pentru evaluarea gradului de integritate academică la nivel instituțional.

126. Instituțiile de învățământ superior asigură publicarea, pe site-ul web oficial și prin alte mijloace accesibile, a informațiilor de interes public privind integritatea academică, inclusiv:

126.1. Codul de etică și integritate;

126.2. regulamentele și procedurile instituționale aplicabile în domeniul integrității academice;

126.3. regulile privind elaborarea lucrărilor academice, verificarea originalității și utilizarea instrumentelor digitale și a instrumentelor de inteligență artificială;

126.4. procedura de depunere a sesizărilor;

126.5. drepturile și obligațiile persoanelor implicate în procedurile prevăzute de prezentul Regulament-cadru;

126.6. componența nominală a Comisiei de etică, inclusiv a secretariatului tehnic, funcțiile deținute în cadrul acesteia și, după caz, durata mandatului membrilor;

126.7. datele de contact ale Comisiei de etică, inclusiv adresa electronică, adresa poștală, programul de recepționare a sesizărilor și alte modalități de comunicare instituțională;

126.8. datele de contact instituționale ale membrilor Comisiei de etică, necesare pentru comunicarea în exercitarea atribuțiilor acestora;

126.9. raportul anual privind integritatea academică.

127. Informațiile publicate în temeiul prezentului Regulament-cadru întrunesc criteriile de claritate, accesibilitate și actualitate, fiind formulate într-o manieră care să permită înțelegerea facilă a acestora de către membrii comunității academice și de către publicul interesat.

128. Publicarea informațiilor și a raportului anual se realizează cu respectarea confidențialității, a dreptului la viață privată, a dreptului la apărare și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal. În cazul membrilor Comisiei de etică, se publică exclusiv datele de contact instituționale necesare pentru exercitarea atribuțiilor acestora, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

129. Instituțiile de învățământ superior pot publica sinteze de practică instituțională, recomandări, ghiduri și exemple anonimizate de bune practici, în scopul prevenirii abaterilor și al aplicării unitare a normelor de integritate academică.

130. Ministerul Educației și Cercetării stabilește, prin metodologie aprobată prin ordin, formatul, indicatorii și cerințele minime de conținut ale raportului anual prevăzut de prezentul capitol.

XII. MONITORIZAREA APLICĂRII REGULAMENTULUI-CADRU ȘI ROLUL CONSILIULUI DE ETICĂ ȘI MANAGEMENT

131. Ministerul Educației și Cercetării monitorizează aplicarea prezentului Regulament-cadru și evaluează anual respectarea criteriilor de integritate și etică în cadrul instituțiilor de învățământ superior, în condițiile cadrului normativ și ale metodologiei aprobate prin ordin al ministrului.

132. Monitorizarea prevăzută la pct. 131 are ca obiect:

132.1. existența și aplicarea cadrului instituțional privind integritatea academică;

132.2. funcționarea mecanismelor de prevenire, sesizare, examinare, sancționare și raportare;

132.3. respectarea garanțiilor procedurale prevăzute de prezentul Regulament-cadru;

132.4. transparența publică a informațiilor privind integritatea academică;

132.5. măsurile adoptate de către instituțiile de învățământ superior pentru prevenirea și combaterea abaterilor de integritate academică;

132.6. implementarea acțiunilor de remediere dispuse sau asumate la nivel instituțional.

133. Instituțiile de învățământ superior au obligația de a colabora cu Ministerul Educației și Cercetării în procesul de monitorizare și evaluare anuală a măsurilor de integritate academică, inclusiv prin furnizarea, la solicitare, a informațiilor, a documentelor, a registrelor, a rapoartelor și a clarificărilor necesare.

134. Rezultatele evaluării anuale se utilizează în condițiile cadrului normativ și se publică potrivit metodologiei aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

135. Consiliul de etică și management este structura deliberativă independentă constituită la nivel național care exercită atribuțiile prevăzute de lege și de regulamentul propriu de organizare și funcționare în materia verificării asigurării responsabilității publice a instituțiilor de învățământ superior, inclusiv sub aspectele ce țin de etică și integritate academică.

136. În exercitarea atribuțiilor sale legale, Consiliul de etică și management este în drept:

136.1. să examineze sesizările privind nerespectarea de către instituțiile de învățământ superior ori de către membrii comunității universitare a obligațiilor privind responsabilitatea publică în domeniul integrității și eticii;

136.2. să solicite instituțiilor de învățământ superior informații, documente și clarificări relevante;

136.3. să analizeze modul în care instituțiile de învățământ superior aplică obligațiile privind etica și integritatea academică;

136.4. să monitorizeze măsurile de remediere adoptate ca urmare a constatărilor efectuate în limitele competenței sale;

136.5. să formuleze recomandări și să sesizeze structurile ori autoritățile competente, în condițiile legii.

137. Exercițarea atribuțiilor Consiliului de etică și management nu înlătură competența comisiilor de etică din cadrul instituțiilor de învățământ superior de a examina și de a soluționa cazurile de abateri de integritate academică. Consiliul de etică și management nu substituie analiza de fond realizată de Comisia de etică în cazurile individuale, dar poate interveni în limitele competenței sale legale privind verificarea responsabilității publice, monitorizarea acțiunilor de remediere și sesizarea structurilor ori a autorităților competente.

138. În cazul în care o sesizare aflată în examinarea Consiliului de etică și management vizează și fapte ce fac obiectul unei proceduri instituționale privind o abatere de integritate academică, instituția de învățământ superior informează Consiliul, la cerere, despre stadiul și soluția procedurii interne, cu respectarea confidențialității și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

139. În cazul în care Consiliul de etică și management constată nerespectarea obligațiilor privind responsabilitatea publică, instituția de învățământ superior are obligația de a întreprinde măsurile de remediere necesare, în termenele și în condițiile prevăzute de lege.

140. Instituțiile de învățământ superior utilizează rezultatele monitorizării și ale evaluării anuale pentru revizuirea politicilor interne, a regulamentelor, a procedurilor, a activităților de prevenire și a mecanismelor instituționale privind integritatea academică.

141. Ministerul Educației și Cercetării și Consiliul de etică și management pot formula recomandări cu caracter general pentru aplicarea unitară a prezentului Regulament-cadru, fără a aduce atingere autonomiei universitare exercitate în limitele legii și fără a diminua standardele minime stabilite prin acesta.